

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2056/2019
20.11.2019. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Љубице Милутиновић, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Здравко Ћосић, адвокат у ..., против тужених ББ из ..., ВВ из ... и ГГ из ..., које заступа пуномоћник Мирћа Попи, адвокат у ..., ради побијања дужникових правних радњи, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 3017/18 од 10.01.2019. године, у седници већа одржаној 20.11.2019. године, донео је

Р Е Ш Е Њ Е

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж 3017/18 од 10.01.2019. године у преиначујућем делу и у делу одлуке о трошковима поступка и предмет у том делу враћа другостепеном суду на поновно суђење.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Основног суда у Зрењанину П 1160/17 од 27.04.2018. године, ставом првим изреке, утврђено је да су без правног дејства уговор о поклону закључен између ББ и тужене ВВ, солемнизован под бројем ОПУ: 55-2015 дана 21.01.2015. године, и уговор о купопродаји закључен између ВВ и ГГ, солемнизован под бројем ОПУ: 422-2016 дана 30.03.2016. године, према тужили, којим је вршено располагање и промет непокретности уписаних у лист непокретности бр. ... КО ... и у лист непокретности бр. ... КО ..., ближе описаних у уговорима и изрекама првостепене и другостепене пресуде; ставом другим изреке обавезан је тужени ГГ да дозволи и да трпи да тужилца намири своје потраживање у износу од 4.800,00 евра са законском затезном каматом од 01.01.2013. године до исплате, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, 65.874,00 динара на име трошкова парничног поступка и 57.336,60 динара на име трошкова извршног поступка са законском затезном каматом од дана доношења судске одлуке до исплате, продајом непокретности и покретности из става првог изреке; ставом трећим изреке обавезан је тужени ББ да тужили накнади трошкове поступка у износу од 64.200,00 динара са законском затезном каматом од 29.05.2017. године до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 3017/18 од 10.01.2019. године, ставом првим изреке, жалба тужених је делимично усвојена, делимично одбијена и првостепена пресуда потврђена у делу којим је утврђено да је без правног дејства уговор о поклону солемнизован под бројем ОПУ: 55-2015 дана 21.01.20015. године према тужили до висине њеног потраживања, а преиначена тако што је одбијен део

тужбеног захтева да се утврди да је без правног дејства уговор о купопродаји солемнизован под бројем ОПУ: 422-2016 дана 30.03.2016. године према тужили и да се обавезе тужени ГГ да дозволи и трпи да тужила намири своје потраживање продајом непокретности и покретности које су предмет уговора и захтев тужиле за исплату законске затезне камате на досуђен износ трошкова парничног поступка од 61.200,00 динара за период од 29.05.2017. године до извршности пресуде, док је у преосталом делу одлука о трошковима поступка потврђена; ставом другим изреке одбијен је захтев тужиле за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужила је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права и битне повреде одредаба парничног поступка, побијајући је у преиначеном делу којим је одбијен део тужбеног захтева.

Ревизија тужиле против побијане другостепене правноснажне пресуде дозвољена је на основу члана 403. става 2. тачке 2. ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11...87/18).

Одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против побијане другостепене пресуде на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је установио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. става 2. тачке 2) ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према чињеничном стању на којем су засноване нижестепене пресуде, пресудом због пропуштања П 1191/14 од 12.12.2014. године, која је правноснажна 28.01.2016. године, тужени ББ обавезан је да тужили исплати износ од 4.800,00 евра и трошкове поступка у износу од 65.874,00 динара.

Дана 21.01.2015. године тужени ББ је, као поклонодавац, закључио уговор о поклону за туженом ББ, као поклонопримцем, чији су предмет непокретности уписане у лист непокретности број ... КО ..., парц. бр. ..., ... и ..., породична стамбена зграда изграђена на парц. бр. ... уписана у лист непокретности бр. ... КО ... и ½ дела на непокретности уписане у лист непокретности бр. ... КО ..., парц. бр. ... и 90 оваца, 30 јагањаца и 12 крмача. На поклоњеним непокретностима је конституисано право доживотног плодуживања у корист ББ и ДД.

Дана 01.03.2016. године АА је, као извршни поверилац, против извршног дужника ББ поднела предлог за извршење на основу правноснажне пресуде П 1191/14 од 12.12.2014. године. У поступку спровођења извршења пописане су покретне ствари туженог (пољопривредне машине), овце и јагањци. Продаја покретних ствари није успела. Закључком од 04.07.2016. године дозвољена је промена средства извршења и одређено је извршење на непокретности уписаној у лист непокретности бр. ... КО ..., кат. парц. бр. ..., али је ту непокретност тужени ББ отуђио још 16.02.2011. године, иако уговор о купопродаји није спроведен у јавним књигама. Утврђено је да извршни дужник има још једну парцелу чијом продајом би се могла постићи вредност од 30.000,00 динара која није довољна за намирење извршног повериоца.

Дана 25.03.2016. године тужена ВВ је, као продавац, закључила уговор о продаји са туженим ГГ, као купцем, чији су предмет непокретности које су биле предмет уговора о поклону, као и 97 оваца и 50 јагањаца. Уговорне стране су се сагласиле да се на наведеним непокретностима брише право доживотног плодоуживања у корист туженог ББ, а да остане право доживотног плодоуживања у корист ДД.

Према становишту нижестепених судова тужбени захтев за утврђење да је уговор о поклону без правног дејства у односу на тужиљу је основан јер је тужиљино потраживање доспело, тужени ББ нема довољно средстава за намирење тужиљиног потраживања и законска претпоставка је да је туженој ВВ било познато да тужени ББ наведеним располагањем наноси штету тужиљи. Према становишту првостепеног суда основан је и тужбени захтев за утврђење да је у односу на тужиљу без правног дејства уговор о купопродаји и да се обавезе тужени ГГ на трпљење како би тужиља намирила своје потраживање, с обзиром на то да су тужени нужни и јединствени супарничари, због чега се дејство утврђења да је без правног дејства уговор о поклону протеже и на туженог ГГ који је уговорна страна у уговору о купопродаји.

Према становишту другостепеног суда неоснован је тужбени захтев да је уговор о купопродаји без правног дејства у односу на тужиљу и да се обавезе тужени ГГ на трпљење како би тужиља намирила своје потраживање због тога што тужиља није истицала, ни доказивала, да је тужени ГГ приликом закључења уговора о купопродаји са туженом ВВ знао да се уговор о поклону могао побијати паулијанском тужбом.

Нижестепеним пресудама чињенично стање је у односу на уговор о купопродаји ОПУ: 422-2016 од 30.03.2016. године непотпуно и погрешно утврђено, због чега се не може испитати правилност примене материјалног права, на шта се ревизијом основано указује.

Чланом 283. ставом 3. ЗОО прописано је да ако је трећи отуђио неким теретним послом корист прибављену располагањем које се побија, тужба се може подићи против прибавиоца само ако је овај знао да се прибављање његових претходника могло побијати.

Нижестепени судови нису утврдили чињеницу да ли је тужени ГГ приликом закључења уговора о купопродаји знао да се уговор о поклону могао побијати паулијанском тужбом. Побијаном пресудом је одбијање тужбеног захтева за утврђење да је уговор о купопродаји без правног дејства у односу на тужиљу образложено тиме што тужиља није истицала, ни доказивала, да је тужени ГГ приликом закључења тог уговора знао да се уговор о поклону могао побијати.

Чланом 7. ставом 2. ЗПП прописано је да ће суд да размотри и утврди само чињенице које су странке изнеле, али је чланом 313. прописано и да ће суд постављањем питања да се стара да се у току расправе пружи потребна објашњења, да би се утврдиле чињенице од којих зависи одлука о основаности захтева (члан 7. став 2). Сходно цитираним одредбама суд јесте везан чињеничним наводима странака изнетим у поступку. Али, суд није везан за правни основ тужбеног захтева (192. став 4. ЗПП) управо због тога што је дужан да правилно примени материјално право, то јест што је одговоран за правилну примену материјалног права. Суд је истовремено дужан да

правилно примени члан 283. став 3. ЗОО и утврди све битне чињенице на које упућује материјално право, а које странке изнесу у виду чињеница или индиција о чињеницама.

Тужила је изнела чињенице да је тужени ГГ био сагласан да на непокретностима које су предмет купопродајног уговора остане уписано право доживотног плодоуживања у корист ДД и да ће овце и јагњад накнадно преузети, али нижестепени судови се нису бавили разматрањем тих чињеница. Поменуте чињенице су довољне да би суд, у смислу члана 313. ЗПП, имао могућност да постављањем питања расправи и разлоге из којих је тужени ГГ тако поступио. Наиме, битна чињеница за одлуку о предметном делу тужбеног захтева је да ли је тужени ГГ знао да се уговор о поклону могао побијати паулијанском тужбом, односно да ли је био савестан приликом закључења уговора о купопродаји. Имајући у виду да је тужила изнела напред поменуте чињенице које суд није распрасио, а које би могле бити у директној вези са савесношћу туженог ГГ при закључењу купопродајног уговора, не може се са сигурношћу испитати ни правилност примене материјалног права од стране другостепеног суда. Сходно наведеном, овај суд је укинио побијану другостепену пресуду у преиначујућем делу и у делу о трошковима поступка.

У поновном поступку другостепени суд је дужан да расправи да ли је тужени ГГ при закључењу купопродајног уговора био савестан и због чега је дозволио да остане уписано право доживотног плодоуживања на непокретностима које су предмет уговора у корист ДД, односно да ли ти разлози упућују на закључак да је тужени ГГ знао да се уговор о поклону могао побијати паулијанском тужбом.

Применом члана 416. става 1. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа-судија
Љубица Милутиновић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић